SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1929

av Cecilia Engström (KD)

Förebyggande av nya nordiska gränshinder

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av hur konsekvenser för den nordiska fria rörligheten beaktas i regeringens konsekvensutredningar inför ny lagstiftning när förslagen kan påverka personer, företag eller arbetsmarknad över de nordiska gränserna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Norden ska vara en av världens mest integrerade regioner. Människor ska kunna bo, arbeta, studera och driva företag över de nordiska gränserna utan att mötas av onödiga hinder. Trots det uppstår fortfarande gränshinder som försvårar vardagen för människor och företag.

Gränshinder kan uppstå genom skillnader mellan ländernas regelverk, men också som en oavsiktlig konsekvens av ny nationell lagstiftning. När nya svenska regler tas fram behöver det därför finnas ett tydligt nordiskt perspektiv redan innan lagstiftningen beslutas.

Riksdagen har nyligen konstaterat att det finns ett utvecklat regelverk för konsekvensutredningar och att det pågår arbete med att förbättra kvaliteten i dessa

analyser. Utskottet har därför inte sett skäl att införa en särskild kontrollfunktion för gränshinder.

Det finns emellertid ingen anledning att välja mellan ett fungerande konsekvensutredningssystem och ett starkare nordiskt perspektiv. I stället bör den befintliga processen användas för att systematiskt förebygga nya gränshinder. Det bör därför göras en översyn av hur konsekvenser för den nordiska fria rörligheten beaktas i regeringens konsekvensutredningar inför ny lagstiftning när förslagen kan påverka personer, företag eller arbetsmarknad över de nordiska gränserna.

Det är av vikt att när ett lagförslag kan påverka exempelvis gränspendling, arbetskraftens rörlighet, företagande, socialförsäkringar, skatter eller möjligheten att bedriva verksamhet över en nordisk gräns bör det framgå av beslutsunderlaget vilka konsekvenser förslaget kan få. Om risk för nya gränshinder identifieras bör regeringen också redovisa hur dessa kan undvikas eller begränsas.

Det nordiska gränshinderarbetet har samtidigt fått ett nytt mandat för perioden 2025–2027, med fokus på att identifiera och driva fram lösningar på gränshinder. En översyn av hur detta ombesörjs i den svenska lagstiftningsprocessen skulle komplettera detta arbete. Det är betydligt bättre att förhindra att nya gränshinder uppstår än att i efterhand försöka undanröja dem.

För Skåne och Öresundsregionen är frågan särskilt viktig. Varje dag rör sig människor över Öresund för arbete, studier, företagande och familjeliv. Förutsättningarna för dessa människor påverkas direkt av hur Sverige och Danmark utformar sina regelverk. Ett starkare nordiskt perspektiv i svensk lagstiftning skulle därför bidra till både fri rörlighet och bättre villkor för företag och arbetsmarknad i hela Norden.

Kristdemokraterna vill att Sverige ska vara pådrivande för ett Norden där gränserna betyder mindre i människors vardag. Därför bör den befintliga konsekvensutredningsprocessen ses över utifrån hur nordiska gränshinder ska identifieras och förebyggas när ny svensk lagstiftning riskerar att påverka den nordiska fria rörligheten.

Cecilia Engström (KD)